

031023P Tietotekniikan matematiikka

2. välikoe 21.10.2021

1.

a) Piirrä vähintään 7 pistettä sisältävä Hamiltonin graafi, joka ei ole Eulerin graafi. (2p)

b) Määrittele seuraavat käsitteet ja esitä joka kohdassa vähintään 6 pistettä sisältävä esimerkki, jolle määrität kyseisen käsitteen. **b1)** Graafin maksimisovitus **b2)** Graafin kromaattinen luku **b3)** Tasograafin tasouputus **b4)** Graafin virittävä puu (1p kukin).
2.

a) Konstruoi 3-säännöllinen yhtenäinen graafi, jolla on ainakin 2 irrotuspistettä. Montako blokkia graafisi sisältää? Merkitse graafisi kaikki blokit. (3p)

b) Määrää säännölliset ilmaisut seuraaville aakkoston $\{0,1\}$ kielille.

b1) Kieli sisältää kaikki sanat (ja vain ne), joissa esiintyy ainakin kolme 0:aa.

b2) Kieli sisältää kaikki sanat (ja vain ne), jotka alkavat ja loppuvat eri kirjaimen. (3p)
3.

a) Myyntiautomaattiin ladattiin kolme kappaletta (samaa) tuotetta ($= T$). Tuotteen hinta on 2 euroa ja automaatin raha-aukkoon sopivat vain 1 euron kolikot (tehtävän ulkopuolelle jätetään rahojen oikeellisuuden testaus). Kun tuotteen hinta on tullut syötetyksi, niin automaatti palauttaa syötetyt ylimääräiset kolikot ja painamalla palvelunappia ($= P$) automaatti luovuttaa maksetun tuotteen. Kun viimeinen automaatin sisältämä tuote luovutetaan, niin samanaikaisesti liukuu estelevy ($= E$) raha-aukon eteen. Laadi automaatin toimintaa kuvaava jonokoneen tilaverkko. Selitä koneen tilat sekä syöttö- ja tulostussymbolit. (4p)

b) Olkoot $M_1 = (S_1, I, f_1, s_0, F_1)$ ja $M_2 = (S_2, I, f_2, t_0, F_2)$ kaksi determinististä automaattia ja olkoon L_i automaatin M_i tunnistama kieli, $i = 1, 2$. Toisin sanoen $L_1 = L(M_1)$ ja $L_2 = L(M_2)$. Oletetaan, että automaatit M_1 ja M_2 tunnetaan. Määrää kielen $L_2 \setminus L_1$ tunnistava deterministinen automaatti. (2p)
4. Rakenna Turingin kone, joka liittää kaksi bittijonoa yhteen. Alussa nauhalla on kaksi mielivaltaisen pituista, ei-tyhjää bittijonoa w_1 ja w_2 ja niiden välissä on mielivaltainen määrä, mutta ainakin kaksi tyhjää muistipaikkaa eli nauhalla oleva sana on muotoa $w_1 B^k w_2$, missä $k \geq 2$ ja $w_1, w_2 \in \{0,1\}^*$, $|w_i| \geq 1$, kun $i = 1, 2$. Koneen lukupää alussa on sanan w_1 ensimmäisen bitin kohdalla. Lopussa nauhalla on yhdistetty bittijono $w_1 w_2$ ja koneen lukupää on yhdistetyn bittijonon ensimmäisen merkin kohdalla. Selitä Turingin koneen tilat, käytettävät symbolit sekä piirrä Turingin koneen tilaverkko.